

۱۵۲۲۹۷۹

ج ۱ - ۱

حسابداری؛ ابزار مدیران موفق

با تاکید بر قابلیت‌های استفاده در حل مسائل رهبری و مدیریت سازمان

مؤلفان:

مرچم شمس

امیر شمار

سرشناسه : شمس، منوچهر، ۱۳۵۲ -
 عنوان و نام پدید آور : حسابداری، ابزار مدیران موفق: با تاکید بر قابلیت استفاده در حل مسائل رهبری مدیریت سازمان/ مولفان منوچهر شمس، امیر شمس.
 مشخصات نشر : تهران: ترمه، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری : ۱۷۶ ص. : جدول: ۲۲ x ۲۹ س.م.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۶۴۲-۱
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : حسابداری
 موضوع : Accounting
 موضوع : مدیریت
 موضوع : Management
 شناسه افزوده : شمس، امیر، ۱۳۶۴ -
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۶ ش ۸۵۶۵/ف ۲ HF
 رده بندی دیویی : ۶۵۷
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۸۲۱۴۷۳

- ♦ نام کتاب: حسابداری، ابزار مدیران موفق
- ♦ مولفان: منوچهر شمس و امیر شمس*
- ♦ صفحه آرای: انتشارات ترمه
- ♦ طراح جلد: روجا غمگسار
- ♦ نوبت چاپ: چاپ اول ۱۳۹۶
- ♦ ناشر: انتشارات ترمه
- ♦ تیراژ: ۵۵۰ نسخه
- ♦ چاپ و صحافی: رسام- چاوش
- ♦ قیمت: ۱۹۰,۰۰۰ ریال
- ♦ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۶۴۲-۱

آدرس ناشر: تهران- خ انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پلاک ۱۰۲۸۶، بقه ۸، حد ۸

تلفن: ۶۶۹۶۱۸۰۴-۶۶۹۶۱۷۶۹

توزیع و فروش: بازرگانی شمس- تلفن: ۱۱۱۷۷۲۷۴۳۶

دفتر فروش انتشارات ترمه و مرکز فروش شهرستان ها: تهران- خ انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پا ۲۸، بقه ۱۰۱، واحد ۴

تلفن: ۶۶۹۵۷۰۲۱-۶۶۴۸۱۵۱۴

فاکس: ۶۶۹۵۷۱۲۰

برای اطلاع از نحوه خرید اینترنتی انتشارات ترمه به وبسایت ما به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

Info @ termehbook.ir

www.termehbook.ir

بیاید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

دوست عزیز، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مؤلف، مترجم و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از پدیدآورنده کاری غیراخلاقی، غیرقانونی و غیرشرعی است. نتیجه این عمل نادرست موجب رواج بی‌اعتمادی در جامعه و بروز بی‌آمدهای ناگوار در زندگی و محیطی ناسالم برای خود و فرزندانمان می‌گردد.

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کل یا جزء، به هر صورت

[چاپ، کپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی] بدون اجازه مکتوب مولفان ممنوع است

* باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران

مسئولیت دوش به دوش قدرت و لیاقت حرکت می‌کند.

(جوسیا گیلبرت هولانه)

پیشگفتار

از دیرباز به حسابداری زبان تجارت اطلاق می‌شده است، بدین معنی که در هر رویداد و داد و ستد مالی میتوان نقش حسابداری را دید و از کارکرد آن در ثبت و گزارش‌دهی رویدادها استفاده برد.

با گذشت زمان و پیچیده تر شدن فعالیت های تجاری و پدیدار شدن اشکال مختلف سازمان، حسابداری نیز سعی در بروز شدن، افزایش توانایی و ایفای مناسب نقش خود در انجام وظایفش داشته است.

با توجه به توانایی‌های حسابداری در کمک به مدیریت سازمان‌ها در نقش‌ها و کارکردهای گوناگون خود، مدیران به ناچار نیازمند آگاهی و تحصیل سطح مناسبی از دانش حسابداری هستند تا با استفاده از این دانش بتوانند در انجام وظایف خود در سازمان‌ها، از برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری گرفته تا کنترل، نظارت و رهبری سازمان متبوعشان موفق تر عمل نمایند.

طبق بررسی‌های انجام شده، بخش زیادی از زمان مدیران به انجام تحلیل‌های مالی و بررسی‌های حسابداری می‌گذرد که در صورت ارتقاء سطح دانش حسابداری نزد مدیران، ضمن کاهش زمان‌های مزبور، به اخذ نتایج مناسب‌تری نیز منجر خواهد شد.

از این گذشته طی دهه‌های تجاری حسابداران با تکیه بر توانمندی‌های خود نقش‌های برجسته‌تری در سازمان‌ها یافته و بخش بیشتری از مدیران ارشد سازمان‌ها را تشکیل داده و به صورت شرکای استراتژیک در هر کسب و کار بدل شده‌اند و همچنین مشاهده می‌گردد مدیران عامل بعضی از برترین شرکت‌های بین‌المللی در دنیا قبلاً حسابدار بوده‌اند.

با توجه به نقش کم‌رنگ فعالیت‌های اقتصادی بخش خصوصی در اقتصاد بیشتر دولتی کشورمان، خصوصاً مدیران سازمان‌های فعال بخش‌های غیردولتی، می‌بایست از طریق تمرکز بیشتر در بهینه کردن فرآیندهای داخلی، سازمان‌های خود را به خلق ارزش بیشتر نایل آورند، بدین منظور با آشنایی بیشتر با دانش حسابداری این توان در مدیران این سازمان‌ها جهت بهینه‌تر کردن فعالیت‌های هر سازمان بوجود خواهد آمد.

استفاده مناسب از حسابداری و نقش‌های متنوع آن در جنبه‌های مختلف فعالیت‌های هر سازمان به اخذ نتایج بهتر کمک می‌کند و تحقیقات نشان می‌دهد استفاده مناسب همراه با سطح دانش حسابداری لازم در مدیران ارشد هر سازمان به ارزش آفرینی بیشتر سازمان‌ها منجر می‌گردد و بدیهی است استفاده مناسب تر از مکانات و امکانات و ارزش آفرینی بیشتر در سطح هر سازمان در نهایت منجر به خلق ارزش افزوده بیشتر در سطح ملی شده و براهین مستدل بر بگونه‌ای افزایش توانمندی مدیران سازمان‌ها در جهت خلق ارزش بیشتر، به خلق و افزایش ارزش و ثروت ملی منجر می‌گردد.

در تدوین مطالب این کتاب سعی در ساده‌گویی، خلاصه‌گویی و بیان اثربخش مطالب و ادعایی بر خلق اثری علمی نبوده و تنها تلاشی همسو با اعتقاد شخصی گردآورندگان در انتقال مطالبی است که به گمان ما می‌تواند بر رفتار مدیران در زمینه ایفای مناسب نقش مدیریتی و رهبری آنان موثر بوده و در نهایت به موفقیت خود و سازمان‌هایشان منجر گردد.

آموزش و انتقال کامل جزئیات در تمام فصول هدف اصلی این کتاب نبوده و برای هر قسمت آموزش‌های کاربردی متناسب با آن مطالب مورد نیاز است که در این مجال تنها آشنایی مناسب مخاطبان با مفاهیم اصلی و اثرات مناسب بکارگیری آن‌ها در تسهیل دستیابی به موفقیت، مورد نظر بوده است.

همچنین هیچ ادعایی مبنی بر بی‌اشکال بودن مطالب نمی‌باشد و تقاضا دارد مخاطبین محترم شامل مدیران، اساتید، دانشجویان و صاحب‌نظران گرامی دیدگاه‌ها و نظرات خود را جهت اصلاح و بهینه‌سازی مطالب اعلام نمایند.

تقدیم به مدیران خستگی‌ناپذیر ایران زمین

مقدمه

اساس تهیه و تدوین نوشتار حاضر، تاکید بر ارائه مطالبی است که به شناخت و بکارگیری دانش حسابداری در فرآیندهای مدیریتی و استفاده از مفاهیم و فنون این دانش به عنوان ابزاری کارا و سودمند در سلسله وظایف مدیران در رهبری و مدیریت یک سازمان، از برنامه ریزی و تصمیم گیری گرفته تا کنترل و نظارت بر اجرای عملیات و فعالیت ها می باشد.

ضمن تلاش برای بیان ساده مطالب، به تناسب از تصاویر، جداول و مثال هایی جهت ارائه بهتر مطالب استفاده شده است. در بخش های زیادی از مطالب، آموزش کاربرد در جزئیات فنون مدنظر نبوده و بیشتر آشنائی مناسب استفاده کنندگان با مفاهیم و فنون و قابلیت استفاده آن ها در قالب یک دانش کاربردی و اثربخش مورد نظر می باشد. آموزش های تفصیلی در جزئیات فنون این دانش در مجموعه مباحث مختلف کتاب هایی با عناوین اصول حسابداری، حسابداری مالی، حسابداری کاربردی و امثال آن به تفصیل مورد بحث قرار گرفته است در حالی که مقصود این کتاب، ارائه مطالبی مناسب برای شناخت بهتر از این دانش و استفاده از توانائی های منتج از بکارگیری مناسب دامنه وسیع اطلاعاتی حاصل از استقرار سیستم حسابداری در افزایش کارائی و اثربخشی، ری مدیران و کارکنان آن سازمان است.

مجموعه حاضر حاوی مطالبی است که پیشنهاد می گردد برای افزایش توانمندی های رهبری و مدیریت توسط هر مدیر مطالعه و متناسب با آن نسبت به افزایش دانش خود در رشته حسابداری اقدام و زمینه های بکارگیری آن را در سازمان متبوع خود مهیا نماید، همچنین این کتاب جزء منابع دانشجویان و فارغ التحصیلان در رشته حسابداری و سایر رشته ها و نیز کلیه فعالان اقتصادی در هر موضوع و فعالیتی برای کسب بینش و نگاهی نوین به این رشته و قابلیت های آن در مدیریت و رهبری کلیه فعالیت های اقتصادی و در سازمان های مختلف توصیه می گردد.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	فصل اول: حسابداری چیست؟
۳	حسابداری چیست؟
۳	شاخه‌های حسابداری
۳	حسابداری مالی
۴	حسابداری صنعتی
۴	حسابرسی
۴	۱. تعریف حسابرسی
۴	۲. انواع حسابرسی
۵	حسابداری دولتی
۵	حسابداری مدیریت
۶	نقش حسابداری مدیریت
۸	مدیریت مالی
۸	مفروضات حسابداری
۸	۱. فرض تفکیک شخصیت
۹	۲. فرض واحد اندازه‌گیری (واحد پولی)
۹	۳. فرض تداوم فعالیت
۹	۴. فرض دوره مالی
۹	۵. فرض تعهدی
۹	اصول حسابداری
۱۰	۱. اصل بهای تمام شده
۱۰	۲. اصل تحقق درآمد
۱۰	۳. اصل تطابق درآمدها با هزینه‌ها
۱۰	۴. اصل افشاء: (نحوه ارائه و محتوای اطلاعات)
۱۰	ميثاق‌های تعديل کننده
۱۰	۱. فزونی منافع بر مخارج
۱۱	۲. اصل اهمیت
۱۱	۳. اصل محافظه کاری
۱۱	استانداردهای حسابداری
۱۱	سیستم اطلاعاتی حسابداری
۱۳	فصل دوم: گزارشات حسابداری
۱۵	گزارشات حسابداری
۱۵	صورت‌های مالی
۱۶	اجزای صورت‌های مالی
۱۶	ترازنامه
۱۹	بدهی‌های جاری
۱۹	بدهی‌های غیر جاری

۱۹	حقوق صاحبان سهام (ارزش ویژه)
۲۰	سود (زیان) انباشته
۲۰	صورت سود و زیان
۲۱	عناصر اصلی صورت سود و زیان
۲۲	فعالیت‌های عادی
۲۲	درآمدهای عملیاتی
۲۲	هزینه‌های عملیاتی
۲۲	سود (زیان) عملیاتی
۲۲	درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی
۲۲	سود یا زیان فعالیت‌های عادی
۲۲	اقدام استثنایی
۲۳	نمونه‌های اقدام استثنایی
۲۳	اقدام غیرمترقبه
۲۳	تعدیلات سنواتی
۲۳	صورت سود و زیان جامع
۲۴	نحوه ارائه صورت سود و زیان جامع
۲۴	صورت جریان وجوه نقد
۲۵	هدف تهیه صورت گردش وجوه نقد
۲۵	طبقه‌بندی جریان‌های نقدی و نحوه ارائه صورت جریان وجوه نقد
۲۷	گزارش جریان‌های نقدی ناشی از فعالیت‌های عملیاتی
۲۸	بازده سرمایه‌گذاری‌ها و سود پرداختی بابت نامین مالی
۲۹	مالیات بر درآمد
۲۹	فعالیت‌های سرمایه‌گذاری
۲۹	فعالیت‌های تأمین مالی
۲۹	یادداشت‌های توضیحی همراه صورت‌های مالی
۳۰	تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی با استفاده از نسبت‌های مالی
۳۰	۱. نسبت‌های نقدینگی
۳۱	۲. نسبت‌های فعالیت (کارایی)
۳۱	۳. نسبت‌های اهرمی
۳۲	۴. نسبت‌های سودآوری
۳۵	فصل سوم: تجزیه و تحلیل نقطه سر به سر
۳۷	تجزیه و تحلیل نقطه سر به سر
۳۷	تمودار سر به سر
۳۸	تحلیل سر به سر - توابع خطی
۳۸	حاشیه ایمنی
۳۸	مفروضات تحلیل سر به سر
۳۹	استفاده‌های مدیریتی از تحلیل سر به سر
۳۹	محدودیت‌های تحلیل سر به سر
۴۱	نقطه سر به سر عملیاتی:
۴۱	اهرم عملیاتی
۴۲	مفهوم واژه اهرم

۴۳	تفسیر اهرم عملیاتی
۴۳	کاربرد نخست اهرم عملیاتی
۴۳	کاربرد دوم اهرم عملیاتی
۴۳	محاسبه ریسک تجاری
۴۴	نقطه سربه سر مالی
۴۵	اهرم مالی
۴۵	محاسبه اهرم مالی
۴۶	تفسیر اهرم مالی
۴۶	کاربردهای اهرم مالی
۴۶	تشدید درصد تغییرات در سود هر سهم
۴۷	توجیه وقوع اشتباهات در پیش‌بینی سود هر سهم
۴۷	محاسبه ریسک مالی
۴۷	نقطه سربه سر مرکب
۴۷	اهرم مرکب
۴۸	محاسبه اهرم مرکب
۴۸	تفسیر اهرم مرکب
۴۸	بیان علت تغییر شدید سود هر سهم
۴۹	محاسبه ریسک کل شرکت
۴۹	مزایای تجزیه و تحلیل اهرم‌ها
۴۹	معایب تجزیه و تحلیل اهرم‌ها
۵۰	رویکرد حاشیه کمکی
۵۳	فصل چهارم: ارزش زمانی پول و بودجه بندی سرمایه‌ای
۵۵	ارزش زمانی پول و بودجه بندی سرمایه‌ای (روش‌های ارزیابی طرح‌های سرمایه‌ای)
۵۵	معنی و مفهوم ارزش زمانی پول
۵۶	روش‌های محاسبه ارزش پول
۵۶	الف) روش ارزش آتی - مرکب کردن
۵۶	ارزش آتی مبالغ مساوی (سالواره)
۵۸	ب) روش ارزش فعلی - ارزش تنزیل
۵۹	جدول ارزش فعلی:
۵۹	ارزش فعلی چند رقم:
۶۲	کاربردهای ارزش آتی و ارزش فعلی
۶۴	مطلوبست محاسبه نرخ رشد سود سهام
۶۶	بودجه بندی سرمایه‌ای در شرایط اطمینان (روش‌های ارزیابی طرح‌های سرمایه‌ای)
۶۶	مفهوم و ماهیت بودجه بندی سرمایه‌ای:
۶۶	اهمیت تصمیمات بودجه بندی سرمایه‌ای
۶۷	مشکلات بودجه بندی سرمایه‌ای
۶۷	دلایل اتخاذ تصمیمات بودجه بندی سرمایه‌ای
۶۸	فرآیند بودجه بندی سرمایه‌ای
۶۸	اطلاعات مورد نیاز در ارتباط با جریان‌های نقدی
۶۸	جریان‌های نقدی در مقابل سود حسابداری
۶۹	روش‌های متداول ارزیابی پروژه‌های سرمایه‌ای

۷۰	روش‌های سنتی
۷۳	روش‌های جریان نقدی تنزیل شده یا روش‌های تعدیل شده از نظر زمانی
۸۱	فصل پنجم: مدیریت سرمایه و تصمیمات سرمایه‌گذاری
۸۳	مدیریت سرمایه و تصمیمات سرمایه‌گذاری
۸۳	مقدمه
۸۳	اهمیت سرمایه
۸۳	مدیریت سرمایه
۸۴	نیاز به سرمایه در گردش
۸۵	مفاهیم سرمایه در گردش
۸۶	سرمایه‌گذاری بهینه در دارایی‌های جاری
۸۶	تأمین مالی دارایی‌های جاری
۸۶	وضعیت نقدینگی شرکت
۸۷	اجزای سرمایه در گردش
۸۷	دارایی‌های جاری
۸۸	بدهی‌های جاری
۸۸	انواع سرمایه در گردش
۸۹	ویژگی‌های سرمایه در گردش دائم
۸۹	سرمایه در گردش متغیر یا موقت
۸۹	ویژگی‌های سرمایه در گردش موقت
۹۱	عوامل تعیین‌کننده سرمایه در گردش
۹۱	ماهیت تجاری مؤسسه یا شرکت
۹۱	شرایط عرضه مواد اولیه
۹۱	شکل خریدها و فروش‌های شرکت
۹۱	چرخه تولید
۹۱	سیاست تولید
۹۲	سرعت گردش موجودی کالا
۹۲	چرخه اقتصادی
۹۲	تغییر در تکنولوژی
۹۲	کارایی عملیاتی شرکت
۹۳	شرایط بازار
۹۳	تغییرات سطح قیمت‌ها
۹۳	رشد و توسعه
۹۳	سیاست تقسیم سود
۹۳	چرخه سرمایه در گردش
۹۴	اهمیت سرمایه در گردش
۹۵	راهبردهای مختلف سرمایه در گردش و تأمین مالی
۹۵	الف) استراتژی‌های دارایی جاری
۹۵	ب) استراتژی‌های بدهی‌های جاری
۹۵	۲. استراتژی جسورانه
۹۵	چرخه عملیاتی
۹۶	چرخه نقدی

۹۶	تامین مالی کوتاه‌مدت
۹۶	اعتبارات تجاری
۹۷	اوراق تجاری
۹۸	اعتبارات بانکی
۹۹	تامین مالی از محل حساب های دریافتنی
۱۰۰	تامین مالی با وثیقه قرار دادن موجودی کالا
۱۰۰	مدیریت وجوه نقد
۱۰۱	هزینه نگهداری وجه نقد
۱۰۱	مدیریت حساب های دریافتنی
۱۰۳	مدیریت موجودی کالا
۱۰۳	مدل اقتصادی ترین مقدار سفارش
۱۰۴	حد تجدید سفارش
۱۰۴	موجودی ایمنی
۱۰۵	مدیریت موجودی به موقع
۱۰۵	اجاره های سرمایه ای
۱۰۶	انواع اجاره
۱۰۶	انواع قراردادهای اجاره بلندمدت
۱۰۶	شیوه ثبت حسابداری اجاره
۱۰۷	تامین مالی از راه اجاره دارائی ها
۱۰۷	تصمیم گیری در مورد خرید یا اجاره
۱۰۹	فصل ششم: تقسیم سود
۱۱۱	تقسیم سود
۱۱۱	عوامل موثر بر سیاست تقسیم سود
۱۱۲	تئوری های تقسیم سود
۱۱۴	سیاست های متداول تقسیم سود
۱۱۴	روش های پرداخت سود
۱۱۵	تجزیه معکوس
۱۱۷	فصل هفتم: حسابداری ابزار کنترل و نظارت
۱۱۹	حسابداری ابزار کنترل و نظارت
۱۱۹	صورت های مالی
۱۲۰	صورت های مالی میان دوره ای
۱۲۱	گزارشگری مالی دوره قبل از بهره برداری
۱۲۲	گزارشگری بر حسب قسمت های مختلف
۱۲۳	تشخیص قسمت های قابل گزارش
۱۲۴	واحد حسابرسی داخلی
۱۲۵	نوع و ماهیت مسئولیت حسابرسی داخلی
۱۲۵	کمیته حسابرسی
۱۲۶	انواع حسابرسیان
۱۲۶	محصولات حسابرسی صورت های مالی
۱۲۷	نقش اعتباردهی حسابرسی

۱۲۷	انواع گزارش حسابرسان (انواع اظهار نظر حسابرسان):
۱۲۸	انحراف از استاندارد های حسابداری:
۱۳۰	بودجه بندی
۱۳۰	بودجه عملیاتی
۱۳۰	بودجه مالی
۱۳۲	وظایف و کارکرد بودجه
۱۳۲	فرآیند بودجه بندی و کنترل بودجه ای
۱۳۳	تجزیه و تحلیل اطلاعات صورت های مالی
۱۳۳	روش های تجزیه و تحلیل
۱۳۳	نسبت های مالی
۱۳۴	۱. نسبت های نقدینگی
۱۳۴	۲. نسبت های فعالیت (کارایی)
۱۳۵	۳. نسبت های اهرمی
۱۳۵	۴. نسبت های سودآوری
۱۳۸	روند سرمایه در گردش:
۱۴۰	وضع مالی:
۱۴۱	نتیجه گیری:
۱۴۱	پیشنهادهای:
۱۴۷	فصل هشتم: انواع سازمان های تجاری
۱۴۹	انواع سازمان های تجاری
۱۴۹	مقدمه
۱۴۹	عوامل تأثیرگذار بر انتخاب شکل مناسبی از سازمان
۱۵۰	انواع سازمان های تجاری
۱۵۱	انواع شرکت های تجاری در قانون تجارت ایران
۱۵۱	۱. شرکت سهامی عام
۱۵۱	۲. شرکت سهامی خاص
۱۵۱	۳. شرکت با مسئولیت محدود
۱۵۲	۴. شرکت نسبی
۱۵۲	۵. شرکت تضامنی
۱۵۳	۶ و ۷. شرکت های مختلط
۱۵۳	۸. شرکت های تعاونی
۱۵۵	پیشینه مؤلفان
۱۵۹	جداول ارزش زمانی
۱۶۱	منابع